

เอกสารประกอบการสอนรายวิชา

รายวิชาระบบมาตรฐาน (ตัวนาง)

รหัสรายวิชา PER1713

โดย

มนัญชยา เพชรูจี

คณะศิลปกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

2567

เอกสารประกอบการสอนรายวิชา

รายวิชาระบบมาตรฐาน (ตัวนาง)

รหัสรายวิชา PER1713

มนัญชยา เพชรูจี

ศศ.ม. (ศิลปะการแสดง)

คณะศิลปกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

2567

คำนำ

เอกสารประกอบการสอนรายวิชาระบบมาตรฐาน (ตัวนาง) รหัสรายวิชา PER1713 เรียบเรียงขึ้นตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดง (นาฏศิลป์ไทย) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประกอบการสอนในรายวิชาดังกล่าว

เอกสารประกอบการสอนฉบับนี้มุ่งเน้นข้อมูลเชิงทฤษฎีและวิธีฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย จุดมุ่งหมายคือผู้เรียนได้เพิ่มพูนความรู้และความสามารถอันเป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ รวมถึงความสามารถในการพัฒนาตนเองเพื่อเป็นนาฏศิลปินมืออาชีพในอนาคต เนื้อหาในการเรียนการสอนแบ่งออกเป็น 4 หัวข้อตามความเหมาะสมของเนื้อหาใน 1 ภาคเรียนและจำนวนนักศึกษา 1 ชั้นปี ทั้งนี้เพื่อประสิทธิภาพของการศึกษาและความสอดคล้องกับวัฒนธรรมของสวนสุนันทาในแง่ของการอนุรักษ์ การจัดการเรียนการสอนจึงประกอบด้วยการศึกษาภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ โดยผู้เขียนเรียบเรียงไว้อย่างชัดเจน เนื้อหาที่เสนอไว้นี้ สามารถนำไปใช้ประกอบการสอน การค้นคว้าและการฝึกปฏิบัติด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับเริ่มต้น นักศึกษาสามารถอ่านเพื่อประกอบการทบทวนบทเรียนในแต่ละเนื้อหาของการเรียนรวมทั้งยังสามารถใช้ศึกษาเพื่อเป็นความรู้พื้นฐานการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป ในส่วนของผู้สอนควรศึกษารายละเอียดของเนื้อหาดังกล่าวและทบทวนการฝึกปฏิบัติก่อนการนำไปใช้เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่มีประสิทธิภาพ

เอกสารประกอบการสอนฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่านมีอาจะกล่าวนามได้หมด ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านนาฏศิลป์ซึ่งเป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ทั้งยังให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ และกำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดระยะเวลาของการทำงาน คณาจารย์สาขาวิชาศิลปะการแสดง (นาฏศิลป์ไทย) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผู้ให้คำแนะนำกำลังใจ และกระตุ้นเตือนตลอดระยะเวลาในการทำเอกสารประกอบการสอนจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ ขอขอบใจนักศึกษาสาขาวิชาศิลปะการแสดง (นาฏศิลป์ไทย) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ซึ่งเป็นผู้ใช้เอกสารประกอบการสอนฉบับนี้ตลอดจนได้แสดงข้อคิดเห็นนำไปสู่การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนให้มีความสมบูรณ์

ผู้เขียนหวังใจว่า เอกสารประกอบการสอนฉบับนี้จะอำนวยประโยชน์ต่อผู้ศึกษาและผู้สนใจด้านนาฏศิลป์ไทย และหากท่านที่นำไปใช้พบข้อบกพร่องใดก็ตามโปรดแจ้งผู้เขียนเพื่อการพัฒนางานเขียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อนึ่ง ผู้เขียนขอน้อมรับและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ ณ โอกาสนี้

มนัญชยา เพชรูจี

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
สารบัญภาพ.....	ง
สารบัญตาราง.....	จ
แผนบริหารการสอนประจำวิชา.....	ฉ
แผนบริหารการสอนประจำบทที่ 1	1
บทที่ 1 ที่มาของระบามাত্রฐาน.....	2
1.1 ความสำคัญของระบามাত্রฐาน.....	3
1.2 ที่มาของระบามাত্রฐาน.....	12
1.2.1 ระบามাত্রฐาน.....	15
1.2.2 ระบามাত্রฐาน.....	17
1.2.3 ระบามাত্রฐาน.....	19
1.2.4 ระบามাত্রฐาน.....	21
1.2.5 ระบามাত্রฐาน.....	23
1.2.6 ระบามাত্রฐาน.....	25
1.3 บทบาทของตัวนางในระบามাত্রฐาน.....	27
สรุป.....	30
คำถามท้ายบท.....	33
รายการอ้างอิง.....	34
แผนบริหารการสอนประจำบทที่ 2.....	36
บทที่ 2 องค์ประกอบแสดงระบามাত্রฐาน.....	38
2.1 การแต่งกาย.....	39
2.1.1 ลักษณะเครื่องแต่งกายสำหรับตัวนาง.....	45
2.1.2 การแต่งกายตามชุดระบามাত্রฐาน.....	48
2.2 ดนตรีประกอบ.....	49
2.2.1 บทเพลงที่ใช้ในระบามাত্রฐาน.....	51
2.2.2 จังหวะและลีลาของเพลง.....	54
2.3 ท่ารำและลีลา.....	56

	หน้า
2.3.1 ทำรำพื้นฐานสำหรับตัวนาง.....	58
2.3.2 ทำรำเฉพาะในแต่ละชุดระบำ.....	59
สรุป.....	62
คำถามท้ายบท.....	64
รายการอ้างอิง.....	65
แผนบริหารการสอนประจำบทที่ 3.....	66
บทที่ 3 ปฏิบัติการแสดงระบำมาตรฐาน.....	69
3.1 ชุดระบำกฤษดาภินิหาร.....	70
3.1.1 ความหมายของระบำ.....	72
3.1.2 การปฏิบัติและบทบาทตัวนาง.....	74
3.2 ชุดระบำดาวดึงส์.....	76
3.2.1 ความหมายของระบำ.....	79
3.2.2 การปฏิบัติและบทบาทตัวนาง.....	80
3.3 ชุดระบำพรหมศาสตร์.....	83
3.3.1 ความหมายของระบำ.....	86
3.3.2 การปฏิบัติและบทบาทตัวนาง.....	89
3.4 ชุดระบำสี่บท.....	90
3.4.1 ความหมายของระบำ.....	94
3.4.2 การปฏิบัติและบทบาทตัวนาง.....	97
สรุป.....	111
คำถามท้ายบท.....	121
รายการอ้างอิง.....	125
บทสรุป.....	130
บรรณานุกรม.....	133
ภาคผนวก.....	135
แนวการตอบคำถามท้ายบท.....	140